

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Bohdan Bieniek (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania M. P.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.
o ustalenie kapitału początkowego i wysokość emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 2 marca 2022 r.,
zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 7 lipca 2021 r., sygn. akt III WSC (...),

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), postanowieniem z dnia 7 lipca 2021 r., odrzucił skargę kasacyjną organu rentowego w sprawie z odwołania M. P. od decyzji ustalającej kapitał początkowy i wysokość emerytury, ponieważ pozwany nie uzupełnił braków skargi kasacyjnej.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego zaskarżył zażaleniem pełnomocnik organu rentowego, wskazując na naruszenie: art. 359, 398¹ § 1, 398² § 1, 398⁴ § 1-3 oraz 398⁶ § 1-2 k.p.c. W jego ocenie, organ rentowy – na wezwanie Sądu Apelacyjnego do uzupełnienia skargi kasacyjnej przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia- udzielił prawidłowego wyjaśnienia, że wartość wynosi 42.824,15 zł (wysokość rekompensaty doliczonej do kapitału początkowego).

Po przeliczeniu różnica między dotychczasową wysokością emerytury, a nową kwotą emerytury wynosi 15.564,48 zł (12 x 1.297,04 zł). Z kolei skarga kasacyjna została wniesiona w terminie, a jej odrzucenie może nastąpić tylko z powodu takich braków formalnych, które uniemożliwiają nadanie jej prawidłowego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W analizowanej sprawie jawi się kilka fundamentalnych zagadnień, jakie mogą wyłonić się podczas postępowania związanego z formalną kontrolą treści skargi kasacyjnej. W związku z tym należy przypomnieć, że Sąd drugiej instancji wezwał organ rentowy do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej, bowiem ona nie wskazywała wartości przedmiotu zaskarżenia. Termin do wykonania tej czynności - na wniosek organu rentowego – był wydłużany (konieczność analizy akt emerytalnych odwołującego). Zdaniem Sądu Apelacyjnego, niewykonanie w zakreślonym terminie nałożonego obowiązku upoważnia do odrzucenia skargi kasacyjnej. W sprawie taka czynność miała miejsce na posiedzeniu niejawnym. W konsekwencji Sąd drugiej instancji doręczył odpis postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym bez uzasadnienia, co wynika wprost ze zmian wprowadzonych do k.p.c. ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r., poz. 1469), zwłaszcza dodania do procedury cywilnej art. 357 § 2¹ k.p.c. Nowa regulacja wpisuje się w szerszą grupę wprowadzonych przez ustawę nowelizującą zmian, których celem było wyłączenie możliwości wnoszenia środków odwoławczych wprost, tj. bez uprzedniego wniosku o uzasadnienie.

Przedmiotowa kwestia została wyjaśniona w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2021 r., III CZP 59/20, OSNC 2022 nr 2, poz. 13, zgodnie z którą zażalenie wniesione w terminie tygodniowym od dnia doręczenia odpisu postanowienia z uzasadnieniem, mimo niezgłoszenia wniosku, o którym mowa w art. 357 § 2¹ k.p.c., podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne. W konsekwencji aktualnie - o ile nie ma zastosowania art. 394 § 2 zd. drugie k.p.c. - zażalenie niepoprzedzone złożonym skutecznie wnioskiem o sporządzenie uzasadnienia postanowienia podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne „z innych przyczyn” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2020 r., II CZ 53/20, LEX nr

3104808; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2021 r., III CZP 26/20, OSNC 2021 nr 11, poz. 71).

Z akt sprawy nie wynika, by skarżący złożył wniosek o uzasadnienie zaskarżonego postanowienia (art. 357 k.p.c.), zaś jego ewentualna wykładnia (pismo zostało złożone przez profesjonalnego pełnomocnika) nie pozwala na przyjęcie, że zawierało w sobie także wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia zaskarżonego postanowienia. Nadto, orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zażalenie wniesione w terminie tygodniowym od dnia doręczenia odpisu postanowienia z uzasadnieniem, mimo niezgłoszenia wniosku, o którym mowa w art. 357 § 2¹ k.p.c., podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne (zob. postanowienie z dnia 16 września 2021 r., II CZ 32/21, LEX nr 3290638).

W końcu należy także skarżącemu przypomnieć, że powołanie się na art. 359 k.p.c. nie czyni zażalenia zasadnym, bowiem prawomocne postanowienie sądu drugiej instancji o odrzuceniu skargi kasacyjnej nie może być uchylone przez ten sąd na podstawie art. 359 § 1 k.p.c., nawet jeżeli jest błędne (por. odpowiednio postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2016 r., I CZ 129/15, LEX nr 2015123). Po wtóre, o ile brak określenia wartości przedmiotu zaskarżenia może nie sprzeciwiać się nadaniu biegu apelacji (bowiem opłata ani koszty zastępstwa procesowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie są uzależnione od wartości przedmiotu sporu), o tyle w postępowaniu kasacyjnym – bardziej sformalizowanym niż postępowanie apelacyjne – dana wartość może stanowić o dopuszczalności skargi kasacyjnej (art. 398² § 1 k.p.c.) i tak było w sprawie.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c.